

Predstavljanje ljubavi

“A sada ostaje vjera, nada, ljubav — to troje — ali od ovih najveća je ljubav.” (1. Korinćanima 13,13 — Varaždinska Biblija)

Biblijski tekstovi: 1. Korinćanima 13; Matej 24,12; Galaćanima 5,22.23; 1. Timoteju 1,14; 1. Ivanova 4,8.

Ljubav može osvojiti svakoga. Zato je Pavao govorio tako mnogo o njoj. Porodica riječi *agapaō* — najuobičajenije grčke riječi u Novom zavjetu kojom se izražava pojam ljubavi — javlja se više od 135 puta u Pavlovim poslanicama, što je skoro polovina njezinog javljanja u Novom zavjetu. To bi nam trebalo nešto reći o glavnoj temi Pavlove poslanice korinjskoj crkvi.

Ima mnogo izvanrednih tekstova o ljubavi u Novom zavjetu kao što su Rimljanima 8,35-39; 1. Korinćanima 2,9; 1. Korinćanima 8,3; Galaćanima 2,20; Kološanima 1,13; 1. Solunjanima 3,12 i mnogi drugi.

Ipak, ništa se ne može usporediti s 1. Korinćanima 13.

Prošlog tjedna vidjeli smo da je bez ljubavi sve, uključujući i duhovne darove, bezvrijedno. Ovog ćemo tjedna detaljnije razmotriti 13. poglavlje 1. Korinćanima i njegov čudesni portret ljubavi.

Kao što ćemo vidjeti, ljubav nije toliko emocija koliko stav — stav koji se mora pokazati u životu u djelima i riječima, jer u suprotnom on ne znači ništa.

Što ljubav jest i što ona čini otkriveno je u potpunosti u Isusovom životu.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 528—532.

VAŽNOST LJUBAVI

Prošlog tjedna dotaknuli smo se teme ljubavi kakvu vidimo u 1. Korinćanima 13. Međutim, te Pavlove riječi trebamo još dublje istražiti.

Pročitajte 1. Korinćanima 13. Ukratko navedite što nam on tu govori o ljubavi.

Pavao ne kaže da su jezici (1. Korinćanima 13,1), prorokovanje, razumijevanje, znanje, vjera (1. Korinćanima 13,2) i dobročinstvo (1. Korinćanima 13,3) beskorisni. Oni su beskorisni samo ako nisu vođeni ljubavlju.

Ta vrsta ljubavi o kojoj Pavao govori ne ogleda se u takvim izjavama kao što su: "Volim jagode", ili: "Volim svoje prijatelje", ili čak: "Volim svojeg bračnog druga i svoju djecu." Tu nije riječ ni o onoj vrsti ljubavi koju vidimo u filmovima. I ne, to nije erotska ljubav, premda se taj tekst obično koristi u propovijedima prigodom vjenčanja.

Ta ljubav ne može se svesti na naklonost, milosrđe, vrlinu ili dobročinstvo. Pa ipak, sve te osobine oličavaju je u manjoj ili većoj mjeri. Ta ljubav je posebna milost koju nam Duh daje. Ljubav u 1. Korinćanima 13 Duhom je dana pokretačka sila koja nas navodi da postupamo s naklonošću i milosrđem, da pokazujemo svaku vrlinu i dobročinstvo. To je potpuno posvećenje naših djela, osjećaja i misli Kristu i našim bližnjima.

Pročitajte Matej 24,12. Koje nam upozorenje Isus tu daje?

Zato je *agapê* tako ključna i potrebna. Oslanjajući se na Kristovu snagu, ne smijemo dopustiti da ljubav ohladni u našim domovima, crkvama, u našem susjedstvu. Imamo primjer Krista na križu koji je umro za nas. Može li uopće postojati bolji i snažniji izraz te vrste ljubavi? Iako mi, naravno, nikad ne bismo mogli pružiti podjednako snažan izraz takve ljubavi, Božjom milošću trebamo težiti tome da je u svojem životu pokazemo u što je moguće većoj mjeri.

U kojim bi trenucima pokazivanje ljubavi moglo izvršiti snažan pozitivan dojam na nekoga kome je ta ljubav potrebna od bilo čega drugog?

ŠTO LJUBAV ČINI

Ulomak u 1. Korinćanima 13,4-7 čini srž ovog poglavlja. Pavao se usredotočuje na odlike ljubavi — pokazujući što ljubav jest, a što nije, odnosno što ljubav čini, a što ne čini. On ljubavi pripisuje ljudske osobine da bismo mogli steći predodžbu kako se ponaša osoba ispunjena ljubavlju koju pokreće i vodi Duh. U svojem opisu ljubavi Pavao se koristi nizom glagola. Za njega je ljubav više pitanje djela nego doživljaja i osjećaja. Što, dakle, ljubav čini?

1. Strpljiva je (makrotimêô). *Makrotimêô* znači pokazati strpljenje čak i usred izazovnih okolnosti. Strpljenje također ističe sposobnost da podnosimo jedni druge (Efežanima 4,2).

2. Dobrostitiva je (krêsteuomai). *Krêsteuomai* se pojavljuje samo ovdje u Novom zavjetu, ali su druge riječi istog korijena uobičajene na drugim mjestima. U Septuaginti (grčkom prijevodu Starog zavjeta) riječi istog korijena često se pojavljuju u Psalmima, gdje se odnose na Božju dobrotu povezanu s Njegovom milošću (Psalam 145,9). Kada je rekao da je ljubav dobrostitiva, Pavao je mislio na to da naša ljubav prema drugima mora odražavati Božje suosjećanje i milosrđe prema nama.

3. Raduje se (sinkairô) istini. *Sinkairô* označava sposobnost da se radost doživi zajedno s drugom osobom (Luka 1,58; Luka 15,6,9; 1. Korinćanima 12,26; Filipljanima 2,17,18).

4. Sve pokriva (stegô). Učenjaci raspravljaju o tome znači li *stegô* “pokriti”, čuvati nešto u povjerenju (što također ima značenje zaštite), ili “izdržati” u smislu otpornosti. Pojam izdržljivosti jasno se pojavljuje u 1. Korinćanima 9,12, što je većinu tumača i prevoditelja Biblije navelo da tu drugu mogućnost smatraju vjerojatnijom.

5. Sve vjeruje (pisteuô). *Pisteuô* potječe od istog korijena kao i grčki izraz za vjeru (*pistis*). U kontekstu 1. Korinćanima 13, sve vjerovati znači da jedni drugima trebamo pružati “pravo sumnje” (to jest vjerovati da su drugi u pravu i ne sumnjati bez dokaza).

6. Svemu se nada (elpizô). U Novom zavjetu, glagol *elpizô* uvijek se odnosi na vjerovanje ili očekivanje da će se dogoditi nešto dobro.

7. Sve podnosi (hipomenô). Po svoj prilici, nema razlike između glagola *stegô* i *hipomenô* iz 1. Korinćanima 13,7 (Šarić). To su sinonimi, s tim što se *hipomenô* ovdje odnosi na podnošenje teškoća. Pavao koristi *hipomenô* na kraju tog retka da bi izbjegao ponavljanje riječi *stegô*. Međutim, ponavljanjem istog pojma, čak i uz upotrebu drugačije riječi, on skreće pozornost na vjeru i nadu kao na svoju glavnu temu. Drugim riječima, ljubav sve podnosi zahvaljujući vjeri i nadi.

Usporedite 1. Korinćanima 13,4-7 i Galaćanima 5,22.23. Koje zajedničke misli zapažate u ta dva odlomka? Kako možemo pokazivati tu vrstu ljubavi u svojem životu?

ŠTO LJUBAV NE ČINI

Ponovno pročitajte 1. Korinćanima 13,4-7. Zašto Pavao spominje i osobine koje ljubav nema, a ne samo one koje ima?

Jučer smo se usredotočili na sedam pojedinosti koje ljubav čini. Danas ćemo razmotriti osam pojedinosti koje ona čini. Ljubav...

1. Ne zavidi (zeloô). Zeloô se može upotrijebiti u pozitivnom smislu, kao u izrazima: "Čeznite [zeloô] za većim darovima!" (1. Korinćanima 12,31), "Vruće čeznite [zeloô] za duhovnim darovima" (1. Korinćanima 14,1), i "Vruće čeznite [zeloô] za darom prorokovanja" (1. Korinćanima 14,39). Međutim, ovdje, kao i u Djelima 7,9, ona ima negativno značenje. U redu je željeti duhovne darove, ali ne i zavidjeti osobama koje ih imaju. To dovodi do podjela (1. Korinćanima 3,3).

2. Ne hvasta se i ne oholi se (Suvremeni hrvatski prijevod) (perpereuomai). Glagol *perpereuomai* upućuje na ponositost i želju za pohvalama drugih. Ljubav, međutim, nije usredotočena na sebe na takav način. To postaje još jasnije na osnovi onoga što slijedi.

3. Ne nadima se (fisioô). Glagol *fisioô* pojavljuje se u 1. Korinćanima 8,1 u Pavlovoj izjavi: "Ali znanje napuhuje, a ljubav izgrađuje." To se odnosi na osobu koja pati od pretjeranog osjećaja vlastite važnosti.

4. Nije nepristojna (askêmoneo). Glagol *askêmoneo* ima širok opseg značenja. Međutim, uglavnom se odnosi na postupanje suprotno društvenim i moralnim mjerilima, na način koji je nečastan, sraman, nepristojan ili neprikladan. Pavao tu vjerojatno misli na ponašanje "jakih" vjernika prema "slabima" u Korintu (1. Korinćanima 4,10; 8).

5. Ne traži (zêteo) svoje (svoja prava). To je slično onomu što Pavao kaže u 1. Korinćanima 10,24: "Neka nitko ne traži korist svoju, nego korist drugoga!" Ljubav se odriče vlastitih prava u korist drugih (vidi Pouku 5). U sredini u kojoj se svi zalažu za prava drugih, svi su na dobitku.

6. Ne razdražuje se (paroksinô). Glagol *paroksinô* ukazuje na burne osjećaje nekoga koga je lako izazvati da se razgnjevi. To znači da ljubav nema "kratak fitilj" i da nije preosjetljiva.

7. Ne pamti zlo i oprašta (logizomai). Glagol *logizomai* ovdje je upotrijebljen u računovodstvenom smislu, što bi značilo da ljubav ne vodi evidenciju o tuđim pogreškama. Drugim riječima, ljubiti znači i oprostiti.

8. Ne raduje se (kairô) nepravdi. Ljubav ne samo da ne vodi evidenciju o tuđim nepravdama, već i ne nalazi zadovoljstvo u njima. Kada istinski volimo druge, ne likujemo nad njihovim pogreškama, već im, naprotiv, nastojimo pomoći.

ISUSOV PORTRET

Kada čitamo 1. Korinćanima 13,4-7, možemo osjetiti nemoć i nezvoljstvo, uviđajući da manje-više ne pokazujemo sve te osobine ljubavi. Kada je pisao 13. poglavlje 1. Korinćanima, Pavao je vjerojatno imao na umu Isusa. Jedino je Krist savršeno pokazao sve te osobine ljubavi. Prema tome, Pavlov portret ljubavi u biti je Isusov portret.

Pročitajte Ivan 13,1.34; 15,9.12; 1. Timoteju 1,14; 2. Timoteju 1,7.13; 1. Ivanova 3,16; 4,7-12.19-21. Što možemo saznati o ljubavi na osnovi tih odlomaka?

.....

.....

.....

.....

Bog je ljubav (1. Ivanova 4,8). On nas toliko voli da je dao svojega jedinog Sina (Ivan 3,16). Isus je puni izraz te ljubavi (Hebrejima 1,3). Ako želimo znati kako se ljubav pokazuje, moramo dobro pogledati u Isusa. Ako obratimo posebnu pozornost na to kako je Isus prikazan u Novom zavjetu, shvatit ćemo da se sve pozitivne crte ljubavi iz 1. Korinćanima 13 ogledaju u Njemu.

Isus je strpljiv. "A postigao sam milosrđe upravo zato da na meni, prvome [najgorem od grešnika], Krist Isus pokaže svu svoju strpljivost [makrotimía]." (1. Timoteju 1,16)

Isus je dobar. Biblija kaže da je "Gospodin dobar" (1. Petrova 2,3). Riječ "Gospodin" u tom retku odnosi se na Isusa. Izraz "dobar" prijevod je grčke riječi *krēstos*, koja potječe od istog korijena kao i glagol *krēsteuomai* ("biti dobrostiv, ljubazan, dobar") iz 1. Korinćanima 13,4.

Isus se raduje istini. On je doživljavao radost kada je slijedio Očevu volju i osjećao Njegovu ljubav prema sebi (Ivan 15,9-11; 17,12-14).

Isus sve podnosi/trpi. U Hebrejima 12,2.3 kaže se da je Isus "podnio križ. ... [On] je od grešnika podnio takvo protivljenje protiv samoga sebe." Nitko nije trpio toliko kao Isus (Filipljanima 2,8). A On je to učinio zbog radosti koja je bila pred Njim!

Isus sve vjeruje. Kada je Ananija doveo u pitanje iskrenost Pavlovog obraćenja (Djela 9,13.14), Isus je odgovorio: "Jer je taj čovjek moje izabrano sredstvo." (Djela 9,15) Isus ne gleda na ljude kakvi jesu, već kakvi će postati djelovanjem Njegove sile.

Na koje nam još načine Isus otkriva kakva je istinska ljubav?

VJERA, NADA I LJUBAV

Dosad smo saznali da je ljubav strpljiva, dobrostiva, raduje se istini, sve pokriva, sve vjeruje, puna nade i sve podnosi, jer je Isus sve to. A kad jednom sagledamo sve te osobine u Isusu, sljedeći korak je da Ga oponašamo. To je ono što je Pavao želio poručiti Korinćanima. Međutim, ako uklonimo ono “ne” iz osam osobina koje ljubav ne posjeduje, “dobivamo prilično dobar opis ponašanja Korinćana unutar njihovog crkvenog kruga — bili su zavidni, hvalisavi, oholi, nepristojni, tražili su svoja prava, lako se vrijeđali i skretali pozornost na tuđe pogreške. Pavao je prilagodio glagole kojima se tu koristi, kako bi odgovarali situaciji u Korintu.” (Verlyn D. Verbrugge, “1 Corinthians”, *The Expositor’s Bible Commentary: Romans—Galatians*, revised edition, Grand Rapids, MI: Zondervan, 2008., str. 372)

Korinćani su trebali mnogo toga naučiti. A i mi također. Pošto je opisao što ljubav čini, a što ne čini, Pavao završava ovo poglavlje naglašavajući vječnu narav ljubavi kako bi potaknuo pokazivanje istinske ljubavi.

Jednog dana proročanstva više neće biti potrebna, govorit ćemo samo jednim jezikom, a djelomično ljudsko znanje ustupit će mjesto potpuno novoj spoznaji Boga (1. Korinćanima 13,12). Darovi Duha prestat će se davati kada ispune svrhu svojeg postojanja (1. Korinćanima 13,10). Ali “ljubav nikad ne prestaje” (1. Korinćanima 13,8).

Također, kada se Krist vrati, vjera će ustupiti mjesto gledanju (2. Korinćanima 5,7), a ono čemu smo se dugo nadali postat će stvarnost (Rimljanima 8,24). Ali, što je najvažnije, ljubav će i dalje trajati, kao pečat karaktera našeg Trojedinog Boga. Ipak, u određenom smislu i vjera i nada trajat će zauvijek. Vjera kao iskustvo spasenja (Rimljanima 4,3), i nada kao željno iščekivanje novih zadovoljstava i novog znanja na novoj Zemlji, obilježavat će iskustvo otkupljenih za sva vremena. Ali ljubav, Božja ljubav, zauvijek će trajati.

Vrlo skoro ugledat ćemo svojega Gospodina licem u lice (1. Korinćanima 13,12). A dok taj dan ne dođe, od nas se očekuje da njegujemo ove tri vrline — vjeru, nadu i ljubav. Ta trijada predstavlja puninu kršćanskog življenja u Duhu. Zato je o njoj često bilo riječi među kršćanima (Rimljanima 5,1-5; Galaćanima 5,5.6; Efežanima 1,15.18; 4,1-5). Ali ljubav je ipak najveća. To je, uostalom, jedina vrlina koja opisuje pravu narav samog Boga (1. Ivanova 4,8).

Zamislite se nad izjavom: “Bog je ljubav.” Kako možemo razumjeti što to točno znači? I premda je možemo samo djelomično razumjeti, zašto je ta izjava tako dobra vijest za nas?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

“Bez obzira na to koliko visoko bilo znanje, onaj čije srce nije ispunjeno ljubavlju za Boga i bližnje, nije pravi Kristov učenik. Premda može imati veliku vjeru i moć da čak čini čuda, njegova bi vjera, bez ljubavi bila bezvrijedna. On može pokazati veliku darežljivost; ali kad bi, iz neke druge pobude osim iskrene ljubavi, razdao sav imetak da nahrani gladne, ovim činom ne bi stekao Božju naklonost. U svojoj revnosti mogao bi čak umrijeti mučeničkom smrću, ali ako nije potaknut ljubavlju, Bog bi ga smatrao zavedenim zanesenjakom ili častoljubivim lice-mjerom.” (Ellen G. White, *Djela apostolska*, str. 199,200; u izvorniku 318, 319)

“Imamo obilje toga za propovijedanje. Ono što je najpotrebnije ... jest ljubav prema dušama koje propadaju; to je ljubav koja u obilju teče s Božjeg prijestolja. Pravo kršćanstvo širi ljubav kroz cijelo svoje biće. Ono dotiče svaki vitalni dio — um, srce, ruke koje pomažu, noge — i omogućuje ljudima da ostanu čvrsti gdje Bog od njih zahtijeva da ostanu čvrsti, tako da staze ne učine hrapavima za noge hromih kako ne bi posrnuli na svojem putu. Plamteća Kristova ljubav pokazana dušama koje propadaju čini život u cijelom sustavu kršćanstva.” (Ellen G. White, *Uzvisimo Isusa*, str. 171; u izvorniku 134)

“Iscijeliti može jedino ljubav što teče iz Kristovog srca. Samo Onaj u kome ta ljubav teče, kao sok u drvetu ili krv u tijelu, može ‘ispraviti’ ranjenu dušu.” (Ellen G. White, *Odgoj*, str. 96; u izvorniku 114)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Mislite li da je Pavlova lista pozitivnih osobina ljubavi potpuno dovršena? Ako nije, koje biste joj elemente još dodali?

2. Što je, po vašem mišljenju, Pavao podrazumijevao pod zapovijeđu: “Težite za ljubavlju.” (1. Korinćanima 14,1)? Kakve to veze ima s onim što je rekao u 1. Korinćanima 13,4-7?

3. Koja vam je osobina ljubavi najpotrebnija u vašem svaki-dašnjem životu? Koje su posebno potrebne u vašoj crkvi? Usput, zašto Pavao uspoređuje ljubav s takvim darovima kao što su pro-rokovanje, jezici i znanje (1. Korinćanima 13,8)?

4. Pavao nagovještava da je ljubav konačno rješenje za nedo-statak jedinstva među vjernicima u Korintu. Zašto? U kojem se to smislu odnosi na naše crkve danas?